

Aan Provinciale Staten

DATUM	26-1-2021	REFERENTIE	
ONS NUMMER	821E75C8	DOORKIESNUMMER	06-21124703
NUMMER PS		E-MAILADRES	hans.rijnten@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	Jaarplan 2021 ROM Regio Utrecht	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk

Onderwerp Statenbrief: Samenwerking ROM Regio Utrecht en Economic Board Utrecht (EBU)

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Op 19 mei 2020 heeft u een Statenbrief ontvangen over de oprichting van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht. Bij de besluitvorming over de ROM Regio Utrecht hebben we ook stilgestaan bij de rol- en taakverdeling met de Economic Board Utrecht (EBU). In het Statenvoorstel over de ROM Regio Utrecht d.d. 29 januari 2020 is een passage opgenomen over de samenwerking met de Economic Board Utrecht (EBU). *"Om ervoor te zorgen dat de ROM en de EBU straks effectief op elkaar aansluiten zal een aantal werksessies worden georganiseerd om te komen tot een gedragen plan voor de rol/taak en bijbehorende begroting van de EBU."* De afgelopen maanden hebben de ROM en de EBU op basis van deze werksessies afspraken gemaakt over de rol- en taakverdeling en de onderlinge samenwerking. In deze brief informeren wij u graag over de uitkomst en richting. Daarnaast informeren wij u over het kabinetsvoornemen voor een extra storting van aandelenkapitaal in de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) en nodigen u uit voor een kennismaking- en informatiebijeenkomst met de ROM Regio Utrecht op 24 maart 2021.

Rol EBU en ROM Regio Utrecht

De EBU heeft de afgelopen jaren een belangrijke rol vervuld in het organiseren van de samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden (triple helix) in de regio Utrecht. Gezond stedelijk leven is hierbij geformuleerd als dé grote maatschappelijke opgave voor de regio die ook economische kansen biedt. Dit is verder uitgewerkt in de drie speerpunten van de Regionaal Economische Agenda (REA); toekomstbestendige leefomgeving, gezonde mensen en waardevolle digitalisering. De REA vormt het strategisch kader voor de ROM en de EBU.

Met de komst van de ROM Regio Utrecht vindt flinke versterking plaats van de uitvoeringscapaciteit op deze vraagstukken. De ROM zal zich in eerste instantie richten op het netwerk van startups, scale-ups en innovatieve MKB-ers die het toekomstig verdienvermogen van de regio Utrecht bepalen. De ROM ondersteunt ondernemers, onderwijs- en onderzoeksinstellingen bij die activiteiten die als doel hebben nieuwe zakelijke kansen te realiseren die bijdragen aan onze grote maatschappelijke opgaven op het gebied van energie, circulariteit, digitalisering en gezondheid. Die ondersteuning kan ook internationaal zijn en bestaat naast netwerkondersteuning en kennisuitwisseling mogelijk ook uit ondersteuning via financiering.

Naast economische impact richt de ROM zich dus nadrukkelijk ook op maatschappelijke impact. Per thema van de REA gaat de ROM met programma's en projecten concreet invulling geven aan onze ambities op het gebied

van gezond stedelijk leven. De ROM Regio Utrecht zoekt bij al haar projecten en programma's de aansluiting bij de nationale (o.a. Groeifonds) en Europese (o.a. React¹-EU, Green Deals en RRF²) financieringsmogelijkheden voor projecten. U treft het jaarplan 2021 voor de ROM aan als bijlage bij deze brief. De ROM Regio Utrecht organiseert op 24 maart 2021 graag een nadere kennismaking en informatiebijeenkomst voor uw staten; mogelijk samen met de gemeenteraden van Amersfoort, Utrecht en Hilversum die medeaandeelhouder zijn.

Omdat de ROM Regio Utrecht vanaf nu veel uitvoerende taken voor haar rekening neemt, verschuift de rol van de EBU naar:

1. Strategisch advies gericht op regionale economische structuurversterking;
2. Versterking van de (inter)nationale lobbykracht van de regio.

Het gaat daarbij om een brede rolopvatting van de EBU, die verder gaat dan de taken die de ROM voor haar rekening neemt. Ook ruimtelijk-economische vraagstukken (over bedrijventerreinen, de markt voor kantoren en retail) en vragen die raken aan de noodzakelijke competenties voor de toekomstige beroepsbevolking en het 'leven-lang-ontwikkelen' rekent de EBU tot haar domein. Zij adviseert gevraagd en ongevraagd de belanghebbenden van een sterke economische structuur. De EBU is daarmee als netwerkorganisatie een belangrijke partner en adviseur voor de Provincie Utrecht. Daarnaast pakt de EBU, meer dan in het verleden de gemeenschappelijke lobby op van onze regio richting Rijk en Europa. Binnen de EBU werken Onderzoeks- en Onderwijsinstellingen, Ondernemers en Overheden steeds samen (triple helix).

Nauwe samenwerking EBU en ROM Regio Utrecht

Het is van groot belang dat de ROM Regio Utrecht en de EBU elkaar in de praktijk van elke dag makkelijk kunnen vinden en ook beiden makkelijk en herkenbaar gevonden kunnen worden door anderen. Praktisch is gekozen voor integratie van de werkorganisatie in de ROM. Op één werkplek met gedeelde kantoorvoorzieningen. Hiermee wordt de slagkracht versterkt en efficiency vergroot. Bovendien levert het voor de bedrijven één duidelijk aanspreekpunt op, de ROM Regio Utrecht. Tegelijkertijd is ook de onafhankelijkheid van de EBU van belang als gezaghebbend, adviserend orgaan. De EBU moet onafhankelijk en kritisch kunnen adviseren over de volle breedte van het economisch ecosysteem waar de ROM Regio Utrecht onderdeel van is. Daarnaast is het voor de bestuurders van belang dat er geen rolverwarring ontstaat tussen hun positie in de *board* (EBU/strategie) en hun positie als aandeelhouder in de ROM (uitvoering).

Rekening houdend met deze argumenten is er gekozen voor een model waarbij de onafhankelijkheid van de EBU wordt geborgd door behoud van een aparte entiteit, stichting EBU. Deze stichting heeft een directeur/bestuurder die ook secretaris is van de board. De ondersteuning van de EBU wordt verder geleverd vanuit de ROM Regio Utrecht. De toezichthoudende rol op de stichting EBU (RvT) wordt ingevuld door minimaal 2 leden van de *board*, in combinatie met één van de leden van de Raad van Commissarissen (RvC) van de ROM Regio Utrecht. Op deze manier wordt optimale slagkracht gecombineerd met behoud van onafhankelijkheid en een overzichtelijke governance. Door de link naar de RvC van de ROM wordt bovendien geborgd dat beide entiteiten niet te veel uit elkaar groeien.

Boardstructuur en netwerk EBU

De boardstructuur zal worden aangepast op de nieuwe rol en positie van de EBU in het regionaal economisch ecosysteem. De *board* zal in het nieuwe model bestaan uit ongeveer 15 personen (boardleden), verdeeld over de triple helix; ondernemers, kennis- en onderwijsinstellingen en overheden uit de regio Utrecht. Mensen die worden herkend op de missie van de regio Utrecht, met een goede ingang in Den Haag en een hart voor maatschappelijke opgaven. In gezamenlijkheid is deze groep verantwoordelijk voor de strategische koers, en zet haar kennis en netwerken in om de ambities te helpen realiseren. De *board* legt ook de verbinding naar de rest van het top 200 triple helix netwerk dat actief is in de maatschappelijke opgaven. De *board* zal in de nieuwe situatie niet meer als adviesorgaan (Raad van Advies) geïntegreerd worden in de stichting EBU. Om de omvang van de *board* enigszins beperkt te houden wordt voor de vertegenwoordiging van de (publieke) financiers van de EBU en de ROM een (gecombineerde) Participantenraad ingericht. Zij worden o.a. betrokken bij de jaarplannen en geïnformeerd over behaalde resultaten. De 'oude' boardleden zullen betrokken blijven via de inhoudelijke opgaven en een op te richten alumni-netwerk.

Vervolg

De samenwerking tussen de ROM Regio Utrecht en de EBU en de nieuwe boardstructuur zullen de komende maanden verder worden uitgewerkt en geïmplementeerd. Henk Broeders heeft tijdens het 'get connected' jaarcongres van de EBU op 8 oktober 2020, onder dankzegging van de Commissaris van de Koning, Hans Oosters, afscheid genomen als voorzitter van de EBU *board*. Hij blijft samen met de huidige directeur/bestuurder,

¹ De React-EU gelden zijn extra middelen voor het programma Kansen voor West die zijn toegekend binnen het EU herstellepakket om uit de COVID-19 crisis te komen. De achterliggende gedachte is het versneld investeren in de transitie naar een groene en digitale economie.

² De Recovery and Resilience Facility (RRF) is een tijdelijk Europees herstelinstrument van € 750 miljard euro dat moet helpen de onmiddellijke economische en sociale schade ten gevolge van de Coronapandemie te herstellen.

Ton van Mil nog wel aan als voorzitter van de Stichting EBU om de overdracht goed te regelen. Naar verwachting vindt de feitelijke afronding plaats in de eerste maanden van 2021.

Tegelijkertijd vindt onder leiding van Gedeputeerde Robert Strijk, dhr. Anton Pijpers (voorzitter College van Bestuur UU) en dhr. Jan Boogerd (voorzitter College van Bestuur HU) de inrichting plaats van de nieuwe boardstructuur en de werving van een nieuwe voorzitter voor de EBU (*board*).

Afgesproken is om de samenwerking eind 2022 te evalueren en te kijken of de onafhankelijkheid van de EBU op deze manier voldoende is geborgd. In deze evaluatie zal ook het functioneren van de nieuwe boardstructuur worden meegenomen.

Overige actualiteit

Passend in flankerend beleid bij de maatregelen om het COVID-19 virus te bestrijden, heeft het Rijk € 150 miljoen uitgetrokken voor de versterking van de participatiefondsen van alle ROM's in Nederland. Deze gelden worden verdeeld naar rato van het bruto regionaal product (BRP) waarbij lokale en regionale cofinanciering voorwaardelijk is. Voor de Regio Utrecht gaat het om een extra storting in het fonds van afgerond ongeveer € 15 miljoen. Door de cofinanciering zou dit dan op € 30 miljoen uitkomen. Zoals ook aangegeven in de begroting 2021 is de Regio Utrecht voornemens om deze kans aan te grijpen om het fondsvermogen van de ROM Regio Utrecht met ondersteuning van het Rijk te versterken. Samen met de gemeenten Utrecht, Amersfoort en Hilversum werken wij hiertoe nu een voorstel uit, welke wij u in april 2021 zullen doen toekomen. Deze extra fondsstorting wordt door EZK beschikbaar gesteld als opvolger van de Corona Overbruggingslening (COL-regeling) waarover wij u via de Corona Statenbrieven eerder hebben geïnformeerd. Het laatste restant van deze COL-regeling is op 4 januari 2021 opengesteld.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

- Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris

Bijlage: Jaarplan ROM Regio Utrecht 2021